

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea“ sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Lugoș), Agricola (Sebeșul-sădesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz, Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul, Comuna, Concordia, (T. Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dundreana, Economa, (Cohalm), Economul, Făgetana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hătegană, Hondoleana, Insoțire de credit, (Veștem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavoșdia), Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Nădlăcană, Negoiul, Noiana, Olleana, Oranciana, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Ilva-mare), Răureana (Cap. Mânăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-sădesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercățiana, Silvania, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnavăneana, Țibleșana, Timișana, Ulpiana, Unvea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sânsmărtin), Vulturul, (Tășnad, Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de pașii unui cm² câte 10 fileri.

Părerii asupra situațiunii financiare.

În articolul prim din numărul trecut al „Revistei Economice“ ne-am ocupat cu cauzele situațiunii financiare dificile, prin cari trecem și am arătat că originea acestor cauze este a se atribui retragerilor capitalurilor străine din monarhia noastră. În consecință am stabilit că, lipsind total probabilitatea unei readuceri apropiate a acestor sau altor capitaluri străine, situațiunea financiară în care ne aflăm va fi de durată mai lungă. Părerile exprimate de noi au fost confirmate și de unii dintre cei mai de valoare bărbați cu rol activ în viața economică și financiară a țării noastre, cari de câteva zile se pronunță în unele ziare politice și reviste de specialitate străine în această chestiune. Credem că facem un bun serviciu cetitorilor revistei noastre, dând astăzi în rezumat părerile acestor bărbați asupra situațiunii financiare. Între aceștia mai concis și mai lămurit se exprimă:

Chorin Ferencz, președintele și directorul celei mai mari societăți miniere din patrie „Salgótarjan“.

Întreaga economie publică (de stat) și privată din Ungaria — zice dânsul — e întocmită pe baza de capital străin. Statul când a avut trebuință de mijloace financiare pentru multele sale investiții, a emis renta în străinătate, societățile pe acții și întreprinderile financiare când au avut lipsă de bani pentru afaceri, de asemenea au alergat cu scrisurile lor fonciare și cu alte valori de felul acesta în țări și pe pieți străine. În chipul acesta s'au adus mulțime de ca-

pitaluri în patria noastră din isvoare străine. Așa fiind urmează de sine, că îndată ce aceste isvoare de credit străine înceată, în viața financiară — întocmită în modul arătat — se ivesc greutăți.

Dar situația financiară prezentă — continuă dl Chorin Ferencz — e agravată și de caracterul agrar al statului nostru. Economia agricolă prin natura ei circulă și redă capitalurile mai încet, iar industria și comerțul unui stat agrar — între astfel de împrejurări — până la intervalele la cari poate primi mijloace lichide, trebuie să ia în considerare ajutorul creditului.

Scumpetea cea mare, care domnește de câțiva ani și care a adus cu sine urcarea speselor de producțiune (salare etc.) încă a contribuit la agravarea situațiunii. Astăzi trebuie neasemănat mai mari capitaluri pentru producțiune, ca câte trebuiau înainte de asta cu câțiva ani. Acest supraplus de capital investit în mijloacele de producțiune se resimte în situația financiară.

În sfârșit mult contribuie la agravarea situației și bilanțul comercial pasiv al statului nostru, bilanț care în 1911 a arătat un deficit de 162 milioane, iar în anul curent, pentru primul semestru, deficitul s'a ureat deja la 182 milioane. Suntem datori străinătății, care ne incasează cupoane de rente de stat, cupoanele acțiilor dela întreprinderile industriale și — în bună parte — chiar și venitul pământului și al pădurilor. La noi bani din străinătate nu vin, cel mult banii emigraților din America.

Pe lângă aceste momente materiale — dl Chorin Ferencz mai amintește drept cauză a situațiunii grele financiare de azi, încă un moment de care am făcut și noi amintire în articolul nostru trecut. E un moment psihologic, care își află explicarea în nelcrederea față de viitor și care determină pe bănci să

adune și să rețină sume considerabile în tressorurile casselor lor. Sumele astfel adunate îngreunează și mai mult circulația financiară.

Intrebarea este, cât va ține aceasta situație grea? A preciza aceasta, nu se poate. Principalul este să se grijească ca depresiunea să nu se transpună și pe teren economic, nimicind forțele sănătoase.

Procedura rezervată a Băncii Austro-Ungare Chorin Ferecz o justifică. Arată că aceasta e pricinuită cu deosebire de impozitul pentru bancnotele emise pentru contingentul liber de dare și că starea aceasta s'ar putea schimba numai prin o „lege ferenda“. Prin urmare starea prezentă trebuie tolerată.

De încheiere se arată că o stare normală și sigură va putea urma numai atunci când acele mijloace financiare străine, cari ne pricinuesc de prezent greutatea, vor putea fi înlocuite cu mijloace proprii, în care scop trebuie ridicată economia agricolă și industrială.

*

Szell Kálmán, guvernorul Băncii de credit hipotecar încă se pronunță asupra situației financiare prezente și concludă următoarele:

Cauzele, cari au provocat situația grea financiară în cea mai mare parte a lor, nu zac în relațiile noastre, ci în împrejurările statelor, cari ne procurau capital. Imperialismul englez a dat deviza că banul englez are loc în interiorul țării și în colonii și și aci cu dobânda urcată. Capitalul francez e absorbit de pretinii politice. Cele 3½ miliarde, cari se cruță anual în Franța abia sunt de ajuns pentru satisfacerea trebuințelor de credit ale Rusiei. Afară de trebuințele pe cari le are statul rusesc, o mulțime de capital francez se leagă în acțiunile și obligațiunile căilor ferate, canalizărilor și altor întreprinderi rusești. Tot capital francez se rezervă și pe sama Italiei, pentru că e lucru știut că după terminarea războiului italianii vor trebui ajutați cu bani, cari se vor plasa cu dobândă frumoasă. Germania nu are bani de plasat în străinătate. Din contră dezvoltarea industriei reclamă și pentru ea capitale străine pe cari se nizește a le câștiga din Holanda și Belgia. Dar piața holandeză și belgiană e foarte mult luată în considerare de Danemarca, Svedia și Norvegia, cari deasemenea au mari trebuințe de capital.

Toate aceste împrejurări au un caracter permanent așa că nu este speranță, ca statele din apus să ne mai pună la dispoziție — fie direct, fie prin mijlocirea Austriei — capitalurile lor. Pe piața austriacă nu putem conta, căci însași Austria e avizată la capital străin. Pentru o îmbunătățire a situației abia este speranță.

*

Interesantă este părerea directorului „Primei casse de păstrare din Pesta“ *Waldér Gyula*, care se reazumează cam în felul următor:

În formațiunea viitoare a pieții de bani, deocamdată nu se poate aștepta nici o îmbunătățire. De criză

însă nu poate fi vorba. Oarecare îngrijire poate să cauzeze unele apariții pe piața de efecte. Suntem în așa numita „Archiconjunctură“ și cursurile efectelor întreprinderilor comerciale și industriale se urcă rapid, dar aceasta urmează în un raport, care nu tocmai corespunde constelațiunilor de azi de pe piață. Rentabilitatea acestor efecte, pe lângă cursul lor urcat de acum, abia este 4%, pe când etalonul băncii de emisiune este 5%. E o stare nesănătoasă aceasta, care e o urmare a speculațiunii exagerate și care nu poate dura mult. Echilibrul trebuie să se stabilească cât de curând. Neted însă nu va merge. Criză mare nu se va provoca, pentru-că aci e vorba de valori solide și nu de „nonvaleur“-uri.

De o îmbunătățire esențială a pieții însă nu poate fi vorba nici după încheierea păcii între Turcia și Italia, căci multele investițiuni și refondări, ce vor urma, vor absorbi mijloacele financiare.

Ce privește acuza că băncile mari ar restrânge creditul comercianților — este lipsită de temei. Băncile mari sunt instituțiuni solide, cari pot stă alături cu toate băncile mari din străinătate. Ele administrează sume foarte mari, cu cari pot să satisfacă trebuințele de credit. Credite nouă, natural nu dau, dar trebuințele justificate ale comercianților le satisfac.

*

Székelly Ferencz directorul institutului „Magyar bank és kereskedelmi rt.“ din Budapesta are următoarea părere:

Lipsa de bani e mare atât la noi, cât și în Austria. Oferte de bani din străinătate abia vin. Încordarea financiară după părerea sa va ține până la finea anului, când va urma o îmbunătățire. A fi pesimiști, nu e motiv. Criza, va avea, firește, jertfele ei, însă numai la aceia, cari s'au extins peste puteri și peste credit.

Nu e adevărat că băncile mari ar fi restrâns creditele. Din contră ele se silesc să satisfacă cererilor de credite. La clienții ce îi au nu le restrâng creditele, fără, numai pentru cazul că situația acestora devine mai rea. Băncile sunt rezervate numai față de cererile nouă, ceace e și natural, dat fiind că împrejurările actuale nu sunt favorabile pentru nouă afaceri.

Din cauza lipsei de bani, afacerile hipotecare aproape au încetat; asemenea și zidirile în Budapesta. Cartelul fabricelor de cărămizi a vândut cu 100 milioane mai puține cărămizi ca în anul trecut. De prezent nu zidește decât statul, orașele și institutele de bani.

*

Directorul unei mari bănci din Budapesta, *Fabry Samu* remarcă cam următoarele:

Înainte cu șapte ani, Francezii au plasat la noi cca 1/2 miliard. Cu aceste însemnate capitale s'au început afaceri de parcelare și afaceri comerciale de tot felul. După terminarea chestiei marocane, Francezii au început să retragă capitalele lor și succesiv le-au

și retras. Natural că aceasta împrejurare s'a resimțit din greu și a dat naștere la complicațiuni: criza în industria textilă.

Cu privire la industrie, agricultură și comerț se pronunță destul de detaliat. Industria și cu deosebire industria mare nu va întâmpina greutăți prea mari. Aceasta industrie e finanțată de băncile mari, cari nu vor lăsa să sucumbe. Adevărat că nu-i vor mai da bani pentru a se desvoltă, dar îi vor da ca să se mențină. Agricultură încă se va susține. Recolta în ultimii patru ani a fost destul de bună și agricultorii, cu deosebire cei mici și mijlocii, vor putea satisface îndatoririlor față de anuitățile și replătirile la împrumuturile lor. Mai rău e în comerț. Aceasta cu deosebire din cauză că pe timpul abundenței de bani, s'au fondat afacerile adeseori cu ușurință, ceea-ce probabil se va răsbună.

O altă părere asupra situațiunii financiare, pe care ținem să o relevăm, o dă *Dr. Kohner Adolf*, președintele societății Lloyd.

Acesta susține, că nu e criză, ci o neîncredere generală. Cu neîncredere sunt indeosebi băncile (înțelege băncile mari) cari se poartă cât se poate de rigid cu deosebire față de comercianți. Le avertizează să se schimbe, pentru că urmările nu se pot prevedea. Speră însă că băncile vor fi cuminti căci altcum ar fi trebuință să intervină statul.

Recunoaște că suntem stat importator de bani și că îndată ce nu căpătăm bani, stăm pe loc. Cauzele situațiunii prezente le reduce la stările cunoscute europene. De încheiere se pronunță asupra crizei industriei textile și asupra stării în care se află industria zidaritalui.

Asupra acestor opinii vom reveni.

Dela Epitropia „Fundațiunii pentru ajutorarea ziariștilor români din Ungaria“.

Epitropia „fundațiunii pentru ajutorarea ziariștilor români din Uogaria“ a ținut Mercuri în 4 l. crt. o ședință la Sibiu, în care s'a ocupat cu diverse chestiuni de interes pentru fundațiune. Despre decursul acestei ședințe și despre lucrările ei se publică următorul comunicat:

I. Act de recunoștință. Președintele Epitropiei Dr. Valeriu Braniște prezintă următoarea scrisoare primită dela Dna văd. Elena A. Mureșianu:

Mult stimate dle președinte!

Cu plăcere vin a urmă dorinții ziariștilor români exprimată prin DVoastră ca președinte al epitropiei ziariștilor români din patrie, de a Vă predă în administrație fondul inițiat de fericitul meu soț.

De mult a simțit soțul meu marea necesitate a unui fond pentru gazetarii noștri mai mașter

tratați de soarte, și s'a gândit cum să le ușureze soartea asigurându-i pe viitor, dar dorința lui abia cu ocaziunea jubileului de 70 de ani al „Gazetei Transilvaniei“, a putut fi realizată.

Atunci a edat el „Numărul festiv“ al jurnalei sale, care trecând prin multe multe lupte, după cum știți și DVoastră cu toții, ajunsese în cinste să serbeze al 70-lea an de existență.

Acest „Număr festiv“ a fost destinat să pună baza „Fondului ziariștilor“. Nu s'a putut însă implini toate după cum dorește fericitul meu soț, căci îndată după-ace a apărut „Numărul festiv“ a fost oprit de-a se răspândi, fiind totodată improcesuat astfel că cea mai mare parte a acestui număr, a rămas nedescăcut și astfel nu s'a putut mult sporii fondul jubilar.

Murind soțul meu în curând după aceea fără ca să poată vedea acest fond pe deplin regulat, a rămas libelul cu banii depuși pentru acest fond la „Albina“ sub Nr. 22083 cu K de 3,477.22 precum și un scris fonciar Nr. 155,880 de 100 Lei, în posesiunea mea.

Azi văzând astfel fondul ziariștilor regulat în toată forma cu plăcere alături fondul înființat de soțul meu, la acela care-l administrați DVoastră.

Totodată îmi iau voie a Vă pune la dispoziție toți „Numerii festivi“ rămași nedescăcuți, cam la 3000 exemplare cu rugarea ca onorata epitropie se binevoiască a-i desface, iar banii incurși să-i alăture la fondul înființat de soțul meu.

Cu poșta de azi am trimis libelul cu banii sus amintiți precum și scrisul fonciar la adresa diui secretar al Epitropiei DVoastre pentru a-i alătura la ceilalți și dacă îmi este ertat mi-ași exprima și eu o dorință și anume a-și ruga pe onorata epitropie a ziariștilor ca ținând samă că fericitul meu soț a fost inițiatorul „Fondului ziariștilor“ să se administreze fondul, inițiat de el, separat purtând numele „Fondul Dr. Aurel Mureșianu“ fondat la 1907 cu ocaziunea Jubileului de 70 de ani al „Gazetei Transilvaniei“, iar sumele ce incurg pentru „Fondul ziariștilor“ să se împartă egal atât la fondul Dr. A. Mureșianu, cât și la fondul Dr. Mișu pentru ca să nu rămână unul îndărătul celuilalt, căci ambele au unul și același scop.

Rugându-Vă stimate dle președinte a-mi chita și prin publicitate primirea în administrație a fondului Dr. Aurel Mureșianu, doresc cea mai frumoasă prosperitate acestui fond, iar DVoastră Vă rog a primi asigurarea distinsei mele stime ce V'o păstrez.

Brașov, 8/VIII 1912 st. n.

Elena A. Mureșianu.

În legătură cu aceasta epistolă secretarul arată că a primit libelul de depuneri și scrisul fonciar menționat în epistola dnei Elena A. Mureșianu și propune, iar epitropia decide:

1. Epitropia ia act cu adâncă mulțumită și recunoștință de epistola Dnei Elena A. Mureșianu și se obligă a administra și augmenta sumele primite sub numirea „Fondul Dr. Aurel Mureșianu“, fondat la 1907 cu ocaziunea Jubileului de 70 ani al „Gazetei Transilvaniei“;

2. În conformitate cu normele în vigoare pentru îngrijirea valorilor „Fundațiunii pentru ajutorarea

ziariștilor români din Ungaria*, „fondul Dr. Aurel Mureșianu“ se va augmenta a) din interesele proprii b) din donațiunile, ce se vor face anume pentru acest fond și c) din prețul celor cca 3000 de exemplare din numărul festiv al „Gazetei Transilvaniei“ de a cărui desfacere se va îngriji epitropia;

3. „Fondul Dr. Aurel Mureșianu“ se va întrebuința amăsurat dispozițiilor ce sunt și vor fi în vigoare cu privire la întreaga fundațiune și

4. decisiul prezent se va da publicității ca act de recunoștință față de nobilii inițiatori și donatori ai „fondului Dr. Aurel Mureșianu“.

II. Starea fundațiunii. În decursul lunii August, fundațiunea, care cu ziua de 31 Iulie era de K 34,279-95, s'a augmentat cu următoarele sume:

	K	f
1. Transpus pentru „fondul Dr. Aurel Mureșianu“	3,598	04
2. Contribuiri particulare, evitate deja în ziare	184	30
3. Dela dl Aurel Vlaicu, Biniți	50	—
4. „ „ Eugen Muntean Agoita	5	—
5. „ „ „Codreana“, Băsești	50	—
6. „ „ „Chiorana“, Somecuta-mare	20	—
Total	K 3,907	34

Starea fundațiunii ziariștilor noștri cu ziua 31 August a. c. este deci de K 38,187-29.

III. Măsuri pentru augmentarea viitoare a fundațiunii. Din prilejul reînnoirii abonamentelor pentru anul viitor, Epitropia se va adresa ziarelor noastre, cari vor afla de bine și vor voi, să pună, pe lângă abonament, și câte o modestă taxă de 10—20 fileri în favorul fundațiunii. Taxa deci va fi facultativă. Intru cât însă s'ar putea introduce, ea ar asigura un venit permanent pentru fundațiune.

IV. Rugare către publicul românesc. După ce prin donațiunea Dnei Elena A. Mureșianu s'a pus baza unui fond special sub numele fericitului director de odinioară al „Gazetei Transilvaniei“, pentru a putea augmenta în mod demn acest nou fond, Epitropia roagă pe toți aceia, cari păstrează și vor să eternizeze memoria acestui ales bărbat să contribuie la augmentarea „fondului Dr. Aurel Mureșianu“ prin contribuiri speciale.

Totasemenea sunt rugate singuraticele centre românești să nu uite a-și da concursul lor prin aranjarea de conferințe publice, reprezentățiuni etc. pentru augmentarea fundațiunii, ajunsă azi la suma de peste K 38,000.

Sibiu, la 7 Sept. 1912.

Epitropia fundațională.

Cooperăția în Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei.*)

1. Asociațiunile de consumatori.

b) Federale cooperative (societăți cooperative en gros) există, în toată cooperăția britanică, numai la Manchester și la Glasgow. Una pentru Anglia, incluziv Galia, și alta pentru Scoția. Deși numai două la număr ele adună la oală aproape toate societățile cooperative. Căci aceste federațiuni — după cum ne spune Ra-

portul însuși la p. XXIII — „sunt alcătuite în scopul de a lăsa cooperativilor cumpărarea în mod avantajos evitând concurența între ele în târgul deschis și ca să birue greutățile cauzate, mai ales în primii ani ai mișcării cooperative, prin opunerea comercianților particulari, cari stăruiau ca negustorii cu ridicata să nu vândă societăților cooperative“.

Incercări pentru înființarea de federale ale societăților de consum s'au făcut în mai multe rânduri pe la jumătatea veacului trecut. Din diferite cauze însă ele nu au putut reuși. Dar nesuccesul începutului în loc să descurajeze pe promotorii cooperăției i-a îndârjit și mai mult până când, în sfârșit, reușesc în 1863 să pună bazele federalei cooperativei engleze, căreia în 1868 îi urmează aceea a cooperativei scoțiene.

Alcătuite prin federarea societăților de consum aceste două federale se deosebesc intrucâtva între ele. Aceea a cooperativei engleze admite în federațiune orice societate, care, corăspunând scopului și principiilor Uniunii Cooperative, subscrie câte o acție de K 125 de fiecă cinci membri sau fracțiune de cinci membri, pe când în cea scoțiană se cere ca pentru fiecare membru, pe care îl are societatea, ce vrea să se federeze, să subscrie câte-o acție de K 25. Iar dela 1892 federala cooperativei scoțiene a permis și funcționarilor ei să devină membrii putând deține dela una până la cincizeci acții de câte K 25. În federala engleză societățile membre au dreptul la un vot pentru fiecare grup (ori fracție) de 500 membri ce le compun, iar în cea scoțiană au dreptul numai la un vot la început, la care însă cu timpul pot adăuga și altele proporțional cu suma totală a cumpărărilor, după o scară anumită.

Deși, după cum vedem, societățile ce voesc să se federeze sunt ținute să subscrie sume așa de mari, ele nu sunt obligate însă să verse întreaga sumă subscrisă — ci numai K 1-25 de fiecă acție, restul plătinându-se prin acumularea dobânzii asupra capitalului și a dividendului asupra cumpărărilor. După datele publicate de raport rezultă următoarea situație:

Federale	Nr. societăților federale	Capital	Depuneri spre fructificare	Fonduri de rezervă și de asig.
Federala cooperativei engleze	1899	£ 821,224	£ 516,937	£ 635,736
	1909	„ 1,657,305	„ 657,951	„ 1,227,278
Federala cooperativei scoțiene	1899	£ 242,010	£ 556,996	£ 176,805
	1909	„ 411,010	„ 1,514,338	„ 573,033

Ca și magazinele de consum, federalele sunt administrate de un comitet ales de către membri. Ele țin adunări trimestrale la care societățile federate trimit atâți delegați câte voturi au în adunare. Federala scoțiană dă drept și funcționarilor membri să participe prin reprezentanți la aceste adunări — dar numărul lor până acum este numai patru. În Anglia, pentru a ușura cheltuielile de deplasare, se țin în diferite regiuni adunări parțiale ale societăților respective, urmându-se aceleași reguli ca la adunarea generală a federalei și în vederea aceluiași chestiuni. Rezultatul fiecărei secțiuni nu poate fi considerat definitiv aparte, ci se adună la oală voturile dela toate secțiunile, iar rezultatul se consideră după aceste totaluri, ca și când toți cei ce au votat au fost împreună, hotărând asupra aceluiași chestiuni la oală.

*) Vezi „Rev. Econ.“ Nr. 29 a. c.

Deși cele două federale își au sfera lor deosebită de acțiune, ba intrucâtva diferind în amănunte precum vedem sus, le întâlnim adesea împreună la lucru. Astfel, în unele cazuri ele cumpără împreună, ori au depozite comune, sau întreprind laolaltă diferite afaceri, precum sunt culturile de ceaiu în Ceylon. În acest scop au un comitet special, care se ocupă de aceste afaceri comune ambelor federale.

Aproape întregimea afacerilor se face în localurile lor proprii, ambele societăți posedând clădiri și fabrici cu toate accesoriile, a căror valoare se ridică la multe milioane (peste K 100.000.000 în cazul federalei engleze, care are până și vapoare de mare și aproape 40.000.000 K în cazul celei scoțiene). Cifra totală a vânzărilor pe 1898 comparată cu aceea pe 1909 ne dă în cazul ambelor federale următoarea situație:

Federala	1899	1909
Federala cooperativelor engleze	£ 14.212,375	£ 25.675 938
Federala cooperativelor scoțiene	£ 5.014,189	£ 7.457,136

Rezultatele acestea așa de frumoase au fost ajunse prin modul cum federalele au fost organizate și cărmuite. Înființate pentru ajutorarea reciprocă a societăților membre aceste federale s'au ținut strict de principiul adoptat. Astfel, dobânda la capitalul vărsat de societățile membre este numai de 5%, însă, ca și la cooperativele de consum, surplusul se împarte *pro rata* cooperativeilor, ce au cumpărat dela federale mărfurile necesare, după ce și aci, mai întâiu, s'au scăzut cheltuielile de administrație și altele pe care le-a aprobat adunarea generală. Din datele, ce ni procură Raportul de care ne ocupăm aci rezultă următoarele proporții între vânzări și cheltuielile de administrație și dividendul plătit societăților asupra cumpărărilor făcute pentru anul 1909.

Federale	Vânzări	Proporția cheltuielilor pentru fiecare £ de vânzări	Dividendul mijlociu plătit pentru fiecare £ de vânzări
Federala cooperativelor engleze	£ 25.675,938	^d 48	4 ^d
Federala cooperativelor scoțiene	£ 7.457,136	^d 61	8 ^d

Prin urmare, societățile membre ale federalei cooperativeilor engleze primesc aproximativ K 1'60 pentru fiecare K 100 cumpărări, ce fac la federala lor, iar cele membre ale federalei cooperativeilor scoțiene primesc K 3'20 pentru aceiași câtime. Aci putem observa că ambele federale vând și cooperativeilor, ce nu sunt membre, dar acestora nu li se plătește de cât jumătatea dividendului respectiv.

Față de aceste rezultate se pune de sigur din nou o altă întrebare, fiindcă oricine e îndreptățit să se întrebe: cum se face că aceste federale pot ținea concurență și sunt în stare să acorde acest dividend care nu e decât un fel de rabat, după cum vedem, de 1½% respective de peste 3%? Răspunsul și aci îl vom găsi de sigur cercetând și mai departe organizația cooperativă britanică — ceace ne aduce la al treilea fel de asociațiuni de consumatori.

(London)

N. K. Constantinescu.

Școala de educație cooperativă din Tecuci.

Cătră conducătorii tovărășilor!

Plecând dela faptul că mișcarea noastră cooperativă nu are astăzi o greutate mai mare decât aceea, — de a găsi contabili și administratori pregătiți sufletește și înarmați cu cunoștințe temeinice, — am alcătuit „Școala de educație cooperativă” cu sediul în Tecuci.

Această școală, care cuprinde în programul ei de învățământ, aci alăturat, toate materiile absolut necesare contabiliilor și administratorilor tovărășilor sătești, se va deschide dela 15 Octomvrie a. c

Cursurile vor avea durată de 6 luni, din care în primele 4 luni se vor predă lecțiuni pregătitoare, iar în cele 2 luni dela sfârșit se va face de fiecare elev, practică la bănci populare, magazine de consum și obștii de arendare, sub controlul direct al școlii.

După terminarea practicei, în fața delegațiilor ministerului instrucțiunii publice și casei centrale a băncilor populare (oral și în scris) se va trece examenul pentru liberarea diplomei de absolvire.

Intrucă: noi nu urmărim vre-un câștig material, ci lucrăm sub singurul imbold de a face din școala noastră soldați conștienți în lupta pentru ridicarea țărânimii prin pârgăia cooperăției. — am limitat numărul elevilor într'o serie la 50 (cincizeci)

Elevii vor fi externi, neavând încă mijloacele cerute pentru înființarea unui internat, însă găzduirea elevilor se va face sub îngrijirea direcțiunii școlii, — supraveghiând-o de aproape în tot timpul cursului.

Cererile de înscriere la prima serie de cursuri, — (dela 15 Oct. 1912 până la 15 Aprilie 1913) se vor adresa cât mai neîntârziat la: *Direcțiunea birou'ui de contabilitate și informațiuni al băncilor populare din Jud. Tecuci, în Tecuci.*

Taxa de înscriere este de 100 lei, iar taxele de diplomă, registre, imprimate etc. de 20 lei.

Suma acestor taxe se va plăti în două rate: prima (de lei 60) la înscrierea elevilor, iar a doua după 3 luni, dela începerea cursurilor.

În afară de corpul profesoral, pe care l-am ales cu întreaga îngrijire cuvenită dintre specialiști, subsemnații membri din comitetul de patronare al școlii, ne luăm îndatorirea a ține prelegeri în care se vor resumă materiile predate în cursul fiecărei săptămâni, — examinând cunoștințele dobândite de elevi.

Sfârșim, accentuând încă odată că numai grija pentru viitorul cooperăției în România, — ne îndeamnă să muncim a înfăptui o operă de educație cooperativă, — sperând într'o deplină înțelegere și aprobare din partea Dv.

C. Alesseanu m. p.,
profesor la școala superioară de comerț din București, membru în consiliul permanent al instrucțiunii publice (Secția comercială).

Dr. I. Răduceanu m. p.,
docent de economia politică la universitatea din București, fost subinspector al băncilor populare și cooperativeilor sătești.

Dr. N. O. Popovici-Lupa m. p.,
agronom, profesor de economie rurală.

Mihail Bădescu m. p.,
licențiat în drept, directorul biroului de contabilitate și informațiuni, Jud. Tecuci.

Diac. D. Budescu m. p.,
președ. Băncii federale „Unirea” din Tecuci.

Programul cursurilor.

Partea I.

Leccióni:

1. *Contabilitatea* cu aplicațiuni la societăți cooperative (birou comercial), (120 lecțiuni).
2. *Aritmetica comercială* cu aplicare la societăți cooperative, (40 lecțiuni).
3. *Corespondența comercială* cu aplicație la operațiunile soc. cooperative, (40 lecțiuni).
4. *Insemnătatea și istoricul cooperației*, (12 lecțiuni).
5. *Norme practice pentru înțghebură și organizarea diferitelor tovărășii* (bănci populare, obști de arendare, magazine de consum, etc.) (12 lecțiuni).
6. *Studiul legilor* în legătură cu mișcarea cooperativă, (50 lecțiuni).
7. *Noțiuni de agricultură* cu aplicare la gospodăria țărănească, (24 lecțiuni).
8. *Bani, bănci și credit*, (12 lecțiuni).
9. *Incerări practice de cunoștința mărfurilor și a piețelor de desfacere și aprovizionare*, (40 lecțiuni).
10. *Geografia economică a țării noastre*, (16 lecțiuni).
11. *Cetiri din istoria neamului*, (24 lecțiuni).
12. *Caligrafie*, (40 lecțiuni).

Partea II.

Practică:

1. *La bănci populare* (o lună).
2. *La magazine de consum* (15 zile).
3. *La obști de arendare* (15 zile).

Nouele legi de dare.

(Continuare).

b) Darea după interese de capital și rentă.

Sub darea aceasta cad: aranzile sau alte prestațiuni, ce se incasează după farmacii cu drept real sau personal, după întreprinderi: industriale, miniere, de exploatare de ape minerale, mai departe după teritorii, resp. clădiri sau drepturi, ce nu cad sub darea de pământ și casă, în fine veniturile după drepturile acordate pentru afișarea de anunțuri pe păreți. Intre drepturile, cari nu sunt supuse dării de pământ și casă se numără drepturile regale mai mici, ca: dreptul de moară, de vamă, de vad, de târg, mai departe dreptul de vânat și de pescuit.

La întreprinderile obligate la publicitate, cari se ocupă cu afaceri de credit și în sensul statutelor lor primesc depuneri în bani este supus la darea după interese de capital și rentă: venitul după depunerile spre fructificare, fie acela plasat pe lângă asigurate, libele de depozit sau în cont-curent.

Darea aceasta se plătește mai departe după proviziunile, competențele sau venitele, de cari beneficiază sub ori ce titlu escontorii neînregistrați judecătorește și agenții-mijlocitori de bani.

Cheia dării după interese de capital și de rentă este 5%, cu excepțiunea esconturilor neînregistrați judecătorește și a agenților-mijlocitori de bani, cari au să plătească după proviziunile, competențele lor etc. 10%.

ASIGURĂRI.

Afacerile „Băncii generale de asigurare” pe luna August. În decursul lunii trecute, Banca noastră de asigurare a făcut afaceri destul de frumoase. În afacerile de asigurări contra focului, a emis 805 polițe asupra unui capital asigurat de peste K 3.000.000 și cu un incasso de premii de peste K 14.000.—. Afacerile de asigurări de incendiu au fost mai multe ca în luna Iulie. La viață, banca noastră de asigurare a primit cu totul 60 de oferte pentru un capital de K 233 000.— și a emis 53 de polițe asupra unui capital de K 200.000 cu un incasso anual de peste K 90.000.—. Incasso total lunar a fost dară peste K 23.000.

Peste tot dela începutul anului curent, la banca de asigurare s'au emis 4150 polițe de asigurări în contra focului. Asupra unui capital de K 15 000.000 și cu un incasso de peste K 58.000. La asigurările asupra vieții au intrat în total 434 oferte pentru un capital de K 1.900.000 din cari au fost rezolvate și s'au emis 319 polițe asupra unui capital de K 1.420.000, cu un incasso anual de K 64.000. Așa dară până la finea lui August Banca noastră de asigurare a avut — în ambele secțiuni — un incasso total anual de K 122.000.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 12 Septemvrie 1912.

Situația pieței internaționale de bani continuă a fi încordată și pentru viitorul apropiat sunt puține prospecte de schimbare spre mai bine, mai ales că se prevăd mari cereri de bani din America, unde mobilizarea recoltei reclamează sume enorme. În London discontul privat s'a menținut la 3¹/₂%, în Paris s'a urcat cu 1/8% la 2⁷/₈% pe când în Berlin s'a stabilit la 4³/₈%. Ameliiorându-se și situația Băncii imperiale germane în ultimele zile urcarea etalonului oficial așteptată pe 15 crt. a devenit deocamdată problematică.

Ce privește piața internă de bani situația este neschimbată încordată și ofertele în piața deschisă lipsese total, Banca Austro-Ungară rămânând aproape singurul izvor de numărare. Discontul privat a cotate în Viena 4⁷/₈%, iar în Budapesta s'au discontat cambii de prima bonitate cu 5%, cambii dela bănci mijlocii 5¹/₂%, iar cambii comerciale de portofoliu dela 6¹/₄% în sus.

CRONICA.

Necrolog. *Dr. Traian Putici*, directorul executiv al institutului „Păstorul” din Timișoara-Fabric a încetat din viață la 8 Septembrie n. a. c., în etate de 48 ani.

Congres internațional de asigurări. La 2 Septembrie a. c. s'a ținut în Amsterdam (Holanda) al VIII congres internațional de asigurări. Congresul a durat o săptămână și la ordinea zilei au fost puse tot felul de chestiuni din materie de asigurări (chestiuni tehnice, matematice, juridice etc.). Din Ungaria, dupăcum cetim în revistele străine, au participat aproape 40 de reprezentanți. Ministeriile de finanțe, de comerț și de agricultură încă au fost reprezentate. Viitorul congres va fi în America.

Cooperativele de consum în legătură cu „Hangya”. De prezent funcționează în legătură cu centrala „Hangya” 1179 de cooperative de consum. Numărul acestora în comitatele cu populație românească este următorul: Alba-inf. 6, Arad 16, Bihor 100, Bistrița-Năsăud 7, Brașov 8, Caraș-Severin 5, Cenad 5, Cluj 21, Făgăraș 5, Hunedoara 1, Murăș-Turda 34, Sălăgiu 29, Sătmar 31, Sibiu 2, Solnoc-Dobâca 5, Târnava-mică 1, Târnava-mare 7, Timiș 4, Torontal 6 și Turda-Arieș 9. În total se află în aceste 20 comitate 302 cooperative de consum.

„Societatea pentru fond de teatru român” numără între membri ei, conform anuarului ultim pe 1910—11 în total 44 institute de bani românești, anume sunt membri fondatori: „Albina”, „Auraria”, „Aurora” (Năsăud), „Ardeleana”, „Bistrițana”, „Cassa de păstrare (reuniune)” Săliște, „Ciacovana”, „Chiorana”, „Crișana”, „Cassa de păstrare” (Sasca mont), „Codreana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia” (Cohalm), „Hațegana”, „Isvorul” (S.-Georgiul-român), „Iulia”, „Lipovana”, „Murășanul”, „Oraviciană”, „Patria”, „Plugarul” (Cacova), „Sebeșana” (S.-Sebeș), „Sălăgiana”, „Sylvania”, „Vlădeasa”, și „Zlăgnea”.

Membrii pe viață sunt: „Arieșana”, „Banca Poporală” (Caransebeș), „Cassa de păstrare” (Mercurea), „Coroana” (Bistrița), „Progresul”, „Sentinela” și „Zlăgnea”.

Membri ordinari sunt: „Beregsana”, „Brădetul”, „Hondoleana”, „Mercur”, „Mielul”, „Orientul”, „Sebeșana (Caransebeș)”, „Severineana”, „Timișana”, și „Venețiana”.

Posta, telegraful și telefonul în anul 1911. Conform datelor statistice publicate de direcțiunea generală a postelor și telegrafului r. u. în anul 1911 circulațiunea acestei instituții a luat un avânt extraordinar. Datele ce urmează o ilustrează aceasta deajuns: Numărul oficiilor postale în 1911 a fost de 6331 (+

179), al oficiilor telegrafice 4 765 (+ 173) al oficiilor și stațiilor telefonice 67,559 (+ 9,059). Personalul s'a compus din 37,517 persoane (+ 1,203). Lungimea rețelei telegrafice a fost de 149,810 km. (+ 5,686) și al rețelei telefonice 358,225 km. (+ 23,530). Numărul expedițiilor post. a fost de 1,002.565.606 (+ 62.397,902), valoarea lor de K 12,919.290,725 (+ 171.763,448) și greutatea lor de 170.700,982 kg. (+ 8.778,890). Scrișori a expedit postă 709.313,855 (+ 41,639,749), ziare și preț-curenturi 212.995,121 (+ 15.777,001), pachete 36.964,636 (+ 2.783,962) în valoare de K 3,34,919,012 (+ 36.030,450), scrișori cu bani 2.384,315 (+ 148,203) în val. de K 10,572.317,790 (+ 24.835,156). Numărul telegramelor a fost de 13.232,314 (+ 988,735), al convorbirilor telefon. de 183,184,487, (+ 21.71,480). Circulațiunea de depuneri și de cecuri la „Cassa de păstrare postală” s'a cifrat la încasări cu K 2,511.055,302 (+ 339.203,488) și la replătiri cu K 615.398,367 (+ 89.836 391). Investițiunile s'au urcat la K 9.453,668 (+ 786,791). Venitul postei r. ung. în anul 1911 au fost de K 92.775,103 (+ 6.850,824), cheltuielile de K 75,743,461 (+ 7.257 821), astfel că excedentul anului 1911 se cifrează cu 17.031,642 (+ 366,997). Averea mobilă și imobilă a acestei instituții reprezintă suma de K 113.764,646 (+ 10.110,903).

Sumar.

Părerii asupra situațiunii financiare. — Dela epitropia „Fundațiunii pentru ajutorarea ziaristilor români din Ungaria”. — Cooperațiunea în Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei. — Școala de educație cooperativă din Tecuci. — Nouele legi de dare. — Asigurări: Atacurile băncii de asigurare pe luna August. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Cronica*: Necrolog, Congres internațional de asigurări, Cooperativele de consum în legătură cu „Hangya”, Societatea pentru fond de teatru român, Posta telegraful și telefonul în anul 1911.

„MINERVA”

însoțire de consum și valorizare în Cincul-mare.

CONVOCARE.

„MINERVA”, însoțire de consum și valorizare din Cincul-mare, în 22 Septembrie a. c. la 2 ore d. a., — și întru cât pe ziua aceasta, nu se vor prezenta membrii în număr corăspunsător, în 29 Septembrie a. c. la aceeași oară — își ține în localul însoțirii

adunarea generală extraordinară,

la care în înțelesul §§. 24 și 25 din statute, se conchiamă membrii cu aceia observare, că adunarea generală fixată pe ziua a 2-a, fără considerare la numărul membrilor, e capabilă de concluze valide.

Obiecte de pertractat:

1. Deciderea asupra dizolvării însoțirii, eventual predarea activelor și pasivelor însoțirii unui comerciant.

Cincul-mare, în 2 Aug. 1912.

Direcțiunea.

Următoarele cărți se pot procura dela
Librăria CIURCU, Brașov,
 precum și dela orice librărie.

I. C. PANȚU:

Introducere în contabilitate și contabilitatea în partidă simplă, 8 ^o mare, I—VIII + 213 pagine	Cor. 2—
Știința conturilor sau Contabilitatea în partidă dublă, scrisă și explicată pe baza teoriei actuale materialiste, 8 ^o mare, I—VIII + 324 pag.	„ 4—
Al doilea capitol din contabilitatea dublă. Afaceri de bancă, 8 ^o mare, 70 pagine	„ 1—
Procent, Promil, Interese și teoria conturilor curente. Ediția a doua, prelucrată și completată, 8 ^o mare, I—IX + 160 pagine.	„ 3—
Curs complet de corespondență comercială, cu explicarea terminilor comerciali. Ediția a doua prelucrată și augmentată, 8 ^o mare, I—X + 322 pagine.	„ 350
Puncte nouă de vedere la calcularea conturilor curente, 8 ^o mare 28 pagine.	„ 060
Contabilitatea la societăți colective, comandite și la societățile pe acțiuni, octav mare 70 pag.	„ 120

O domnișoară

absolventă a unui curs privat de contabilitate cu praxă de aproape 2½ ani, bine introdusă în toate afacerile de bancă, posedă în scris și vorbire limbele română și maghiară și știe scrie cu mașina, caută aplicare la vre-o bancă, sau la biroul unei firme mai mari.

Adresa o dă redacția acestei reviste.

Depozit românesc

de piane și armoniuri în Sibiiu.

Piane și pianine, din cele mai bune fabrici se pot procura cu prețuri foarte moderate la

Timotei Popovici,

profesor de muzică.

Sibiiu, Strada Cîsnădiei Nr. 7 etajul I.

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 29,349.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“

societate pe acții în Sibiiu — Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**, directorul executiv al „Albinei” și prezidentul „Solidarității”.

„BANCA GENERALA DE ASIGURARE“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlăcește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiunile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin oricare bancă românească, precum și la agenții și bărbații de încredere ai societății. Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare“ dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“

Sibiiu — Nagyszeben. Edificiul „Albina“.